

Tisztelt Elnök Úr, Államtitkár Urak, Helyettes-államtitkár Úr, tisztelt Építészek, tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A Magyar Építőművészek Szövetsége küzdelmes húsz évet tudhat maga mögött, helyzetét, feladatait a rendszerváltás utáni új kulturális, szakmai és politikai közéletben kellett meghatározni. Az elmúlt évek munkája eredményeképpen mára elmondhatom, hogy kirajzolódott az az ív, melyet az elmúlt 110 év, és a rendszerváltás utáni időszak nehézségei után is büszkén vállalhatunk.

A magyar egyetemi építész képzés megalapítója, Steindl Imre évfordulójával egybeesik idén a MÉSZ előszervezete, a Lechner Ödön és társai által 1902-ben alapított művészegyesület évfordulója. Ez az alapító okirat 2009-ben megerősítésre került, s az aláíró, meghatározó kortárs magyar építészek ezzel kifejezván, hogy az alapítók szándéka ma is aktuális és szükséges ahhoz, hogy új, a hagyományokhoz méltó építészet képviselje hazánkat.

Az elmúlt egy év jelentős nemzetközi és hazai sikerei – a MÉSZ által kezdeményezett V4-ek építészeti társulás, a Sanghajban létrejövő Hudec Kulturális Központ, a Pekingi Építészeti Expo, a Tavaszi Építészeti Fesztivál, az Építészkongresszus - országunk és építészetünk imázsának emelésére szolgált, s ez erő és önbizalmat adhat nekünk, ebben az igen nehéz gazdasági helyzetben is.

Senki nem próféta a saját hazájában szokták mondani, de azok a szellemi erővonalak melyek látható módon, politikai korszakokon át húzódva, Steindl Imre és korának, a kiegyezés utáni időszak gazdasági fellendülésének hatásaképpen jöttek létre, máig élnek. Ma, amikor itt a parlament épületében emlékezünk az ötigenerációjukra, egy szűkebb gazdasági környezetben is meg kell találnunk annak a módját, hogy őrökködjünk ezen értékek felett. A Magyar Építőművészek Szövetsége ezt hirdette meg programjával.

Az elmúlt négy évben céljzéseink eléréshez feldolgoztuk szervezetünk történetét, tanulmány és film formájában is. Kiemeltük azt a három stílusirányzatot, (szecesszió, bauhaus és organikus építészet) melyben építészetünk világszínvonalú alkotókat, alkotásokat adott az egyetemes kultúrának. Ehhez két kiállítási és média programot is elindítottunk, „Új magyar ornamentika” valamint „Hagyomány és innováció” néven az ugyancsak több mint 100 éves Új magyar építőművészet c. folyóiratunkkal közösen.

A kiállításokat a világ számos helyén bemutattuk, Párizsban, Brüsszelben, Temesvárott, Tokióban, Pekingben, Sanghajban. Jelenleg is utaznak a világban, a fiatal építészeinket bemutató FFF kiállításunkkal együtt, bemutatva a magyar építészet átfogó innovatív múltját és jelenét. Ezzel a Magyar Építőművészek Szövetsége a magyar építészet menedzselésébe fogott, ami a mostani nehéz időszakban lehetőséget nyújt az irodáknak, építészeknek a külföldi megjelenésre.

A szecesszió korában, Európában Gaudi és Otto Wagner építészetével egyenrangú volt Lechner Ödön és társainak, majd Kós Károly és körének építésze, méltó bemutatásuk, népszerűsítésük kötelességünk.

Az Új Magyar Ornamentika kiállítás - együtt mutatja be a jelen és szecesszió legszebb példáit, az új magyar ornamentika és az organikus építészet eddig nem tapasztalt temékeny kapcsolatára mutat rá. Magyarországon a múlt századforduló előzményei után ezek a folyamatok izgalmas kortárs építészetet generálnak. A kiállítást bemutatja, hogy a magyar organikusok – Makovecz Imre és Csete György iskolái – 40 éves mozgalma már a 70-es évektől visszanyúltak a magyar szecesszió örökségéhez, elsősorban Lechner Ödön építészetéhez.

A második világháború után réánk erőltetett diktatórikus építészet, 1956 traumája és panelépítészet direktívája után Makovecz Imre volt, aki nem csupán új építészeti stílusával

de egyfajta protestálásával is kiemelkedett, s az európai építészetnek új utat mutatott a tiltakozás ezen formájával.

Hatása Nyugat-Európától a Távol-keletig mindenütt érezhető. A szingapúri építész szövetség elnöke is Makovecz tanítvány.

A MÉSZ büszke arra is, hogy Vágó József a MÉSZ alapító fia Vágó Péter és Goldfinger Ernő kezdeményezték az építészek világszövetségének az UIA-nak megalapítását, mely az UNESCO egyik legfontosabb partner szervezeteként, mára a világ 118 országából 1,5 millió építészt tömörít.

Amit az UIA alapítása jelentett, és az az aktivitás amit a magyar származású építészek a szervezetben vállaltak, az a MÉSZ keretében Makovecz Imre, Csete György és társaik révén az 1970-es években fontos kitörési pontot jelentettek a magyar építészet és kultúra nemzetközi elfogadtatásához. dr. Böhönyei János volt aki ezt az időszakot és a nemzetközi kapcsolatokat a II.-es régióban gondozta az 1990-es évek elejéig, s a mai napig nagy megbecsüléssel övezetten emlegetik az UIA-ban, ezek a körülmények máig fontos ajánlások számunkra.

Az UIA részvétel nemzeti vállalásunknak megfelelően - miszerint 1953 óta tanácstagot és helyettes tanácstagot delegálunk ebbe a szervezetbe - elnökségemet megelőző 14 évben nem tudott működni. Az NKA támogatásával és előkészítéseink révén ez is újra sikerült. Sőt a régióban egyik legfontosabb bizottságot, a megújuló energiák munkabizottságát vezetjük már 3 éve, ehhez kapcsolódóan számos nemzetközi és hazai konferenciát szerveztünk.

A nemzetközi építész szövetségben megerősödött pozícióink révén tagjaink számára elérhető a külföldi tervezési jogosultság megszerzéséhez szükséges akkreditáció. (CPD program) Kiemelten fontosak a tervpályázatok, melyekkel biztosítható a magyar építészek elismertsége, szakmai fejlődése, és az igazságosabb munkaelosztás. (UIA-UNESCO pályázati rendszer) A magyar építészet nemzetközi környezetben is megállja helyét, melyet az utóbbi évek nyertes pályaművei is bizonyítanak,

2008-ban, a visszakérülve a nemzetközi életbe, kezdeményezésemre, létrehoztuk a Visegrádi Négyek országainak építészeti együttműködését, amely a századforduló építészeti örökségét fogja össze. A V4 országok építészeti társulása Budapesten alakult meg, mely alkalomból, hosszú évek után először, Magyarországra látogatott az UIA a Nemzetközi Építész Szövetség elnöke és a Visegrádi Négyek tagországainak építész szövetségeinek elnökei.

Nagyon sok szállal kötődik egymáshoz ez a közép-európai terület, a V4-ek országai. Építészei kincseik jelentős része azonos korszakban jött létre. A közös múlt példája Hudec László építész munkássága, aki Besztercebányán született, a budapesti József Nádor Egyetemen tanult, majd a Távol-Keleten, Sanghajban köztisztelőként álló személyként képviselte a Steind-féle oktatásból kinevelkedett kortárs közép-európai építészetet, a kortárs műszaki, építésmesteri technológia legjavát.

A Visegrádi Négyek országainak kortárs építésze is a Steindl Imre féle a közép-európai tudásnak és hagyománynak folytatója. Stratégiai szerepünket tovább erősítheti ez az együttműködés, amely növeli súlyunkat Európában és a világban. A mai geopolitikai helyzetben nagy jelentősége van ennek az együttműködésnek mely a négy ország építésművészei között példamutató. Ötödik éve kerül már megrendezésre a közös építészeti értéket bemutató V4-ek családi házai c. kiállítás is, mely 2011-ben a visegrádi országok szakrális tereinek bemutatásával is kiegészült, és most is utazik Európában.

Hudec László a MÉSZ kiemelkedő építészeti egyénisége volt, a magyar kultúrtörténet néhány évvel ezelőtt fedezte fel újra tehetségét, azzal, hogy építészként az akkori kortárs műszaki építésmesteri technológia legjavát tudta a Távol-Keleten egyedülálló üzleti érzékével

hasznosítani. A magyar egyetemi oktatás és építési szakképzés magas színvonala Steindl Imre egyetemi oktatási módszerével tehát a távol-keletig hatott.

Tiszteletbeli konzulként nem csupán a kultúrát, de a magyar politikát is képviselve, folyamatosan publikált a magyar szakmai sajtóban, melynek dokumentumai a MÉSZ könyvtárában mai is fellelhetők.

Így természetes hogy a MÉSZ kiemelt programjai közé tartozik Hudec László munkásságának megismertetése. 2010-ben, Sanghajban konferenciát rendeztünk Hudec Lászlóról szóló könyv bemutatójával, majd „Hudec forrása” címmel Budapesten tartottunk a Sanghaji építész szövetséggel közösen könyvbemutatót. Az UIA 20 tagú régiós vezetőségében a kínai és a magyar építész szövetség igen jó partneri viszonyt alakított ki, mely segítségével tudja a MÉSZ ápolni Hudec László sanghaji emlékanyagát.

2010 végén a miniszterelnök úr megállapodást írt alá Hudec László egyik volt lakóházának felújítására „Kínai-Magyar Építészet és Kultúra Háza”-ként, majd a MÉSZ szervezésében magyar építészirodák képviselői álló delegáció járt Sanghajban. A sikeres látogatás következtében elindult a magyar és kínai, ezen belül a magyar és sanghaji építész szövetségek közötti együttműködés és aláírásra került egy háromoldalú megállapodás, megalakult a Kínai- magyar Építészeti Társulás, és megkezdődött a HUDEC Építészeti Múzeum megvalósításának előkészítése. A Konzulátus és a MÉSZ képviselői komoly lobb munkát végeztek, hogy a Hudec házban a magyar múzeum, Hudec-emlékszoba jöjjön létre és időszakonként magyar építészklub működjön.

Elkészítettük az építészeti koncepciót, Workshopokat rendeztünk az ASSC-vel, a Tongji Egyetemmel és a Budapesti Műszaki Egyetemmel közösen, a Központ kialakítására. A több éve tartó előkészítő munka eredményeképpen jó esélyt nyílt arra, hogy felhívjuk a figyelmet a Collegium Hungaricumok mintájára létrehozandó intézmény megalapítására.

Végül 2011. október 21-én Sanghajban, megállapodást aláírására került sor, a kerület a befektető és a méz között, a Hudec-ház kínai-magyar kulturális célú hasznosításáról, Hudec múzeum kialakításáról, melynek szakmai programját, koncepcióját közösen állítjuk össze. Nagy jelentőségű ez a megállapodás, azért is, mivel a nagy külföldi kulturális intézetek (Gothe Intézet, British Council) még nem kaptak bebocsátást Kínába.

A MÉSZ-nek Hudec László adta kínai kapcsolatok révén van esélye hogy kulturális alapon hozzon létre gazdasági kapcsolatokat. Ez a stratégia egybevág a Külügy - és a Nemzeti Erőforrás Minisztérium, illetve a Balassi Intézet céljaival, s így a MÉSZ kínai programjait támogatják.

Nem becsülhető le az a kulturális figyelem amelyet a magyar építészet kap akár Japán, akár Kína, akár Vietnám részéről, s ezt a kulturális közvetítést is felvállalja a MÉSZ.

Az előttünk álló Steindl Imre emlékévi programjaiba a MÉSZ bekapcsolódik, s szakmai háttérével is segíti.

A tavaszi Építészeti Fesztivál keretében megrendezendő Nemzetközi Építész kongresszus tematikáját ezért az európai parlamentek és környezetük címmel dolgozzuk ki, s megvizsgáljuk, hogy hogyan illeszkednek városi környezetükbe. A magyar parlament e téren páratlan a világon.

A fesztivál alatt megrendezendő UIA műemléki munkabizottság magyarországi ülése is ehhez a témához kapcsolódik.

Régi adóságot pótolandó kezdeményeztük a posztumusz Ybl-díjat, melyet megkapott

Medgyaszay István 1877-1959, Hajós Alfréd 1878-1955, Kós Károly 1883-1977, Györgyi Dénes 1886-1961, Borbíró Virgil 1893-1956, Weichinger Károly 1893-1982, Gerlőczy Gedeon 1895-1975, Kiss Tibor 1899-1972, Fischer József 1901-1995, Árkay Bertalan 1901-1971, Kósa Zoltán 1903-1978, Lauber László 1902-1953, Dávid Károly 1903-1973, Benkhard Ágost 1910-1967, Kiss Ferenc 1918-1993, B. Szűcs Margit 1923-2006, Nagypál Judit 1924-1980

A díjak átadására 2010. áprilisában került sor.

Megalapítottuk a "Magyar Építészeti Emlékérem" díjat a külföldön élő és alkotó építészek számára, mivel ők az Ybl Miklós-díjra nem jelölhetők. 2011-ben a Magyar Építészeti Emlékérem átadásával ünnepeltük Ybl Miklós születésének évfordulóját. A díjat első alkalommal Magyar Péter Amerikában élő építész kollegánk kapta.

Az építészet világnapja keretében kiemelten fontosnak tartjuk, hogy építész oktatásunk megteremtőjéül, Steindl Imréd elnevezett kitüntetés újra odaítélését.

A díjat eddig Finta József, (1998) Makovecz Imre, (1999) Cságoly Ferenc (2000), Plesz Antal (2001), Vadász György (2002), Jurcsik Károly (2003), Ferencz István (2004) és Bachman Zoltán (2005). Marosi Miklós (2006) kapták meg.

Fontos az is, a fiatalok számára kiírt ösztöndíj rendszerrel is kiegészüljön az elismerés.

A MÉSZ elkötelezett abban hogy együttműködjön és támogassa ezen eseményeket.